

ÁLTALÁNOS ISKOLA 2. ÓRA

Készítette az EFOP 1.8.0-VEKOP-17-2017-00001
„Egészségügyi ellátórendszer szakmai módszertani fejlesztése” című projekt
Népegészségügyi alprojekt A/III. munkacsoportja.

A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

Eredménytermék készítésének dátuma:
2019.01.15.

Egészségügyi Ellátórendszer
Szakmai Módszertani Fejlesztése
EFOP-1.8.0-VEKOP-17-2017-00001

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

FOGLALKOZÁSTERV 45 perces tanóra

Célcsoport/osztály: 8. évfolyam (2. óra)

Modul megnevezése: Digitális világ

Témakör megnevezése: A digitális sztráda „KRESZ-szabályai”; internetbiztonság

Órakeret/Időtartam: 45 perces tanóra

---

1. Feldolgozandó ismeretek: Internetbiztonság, adatbiztonság, álhírek, internetes viselkedéskultúra (netikett)

2. Kulcsfogalmak: Internetbiztonság, adatbiztonság, álhírek, internetes viselkedéskultúra (netikett)

3. Kapcsolódás a tantárgyak között: Mozgókép-kultúra és médiaismeret, informatika, vizuális kultúra, magyar nyelv és irodalom

4. Kapcsolódás a többi modul között: Társas kapcsolatok, egészséges jövőkép

5. A foglalkozás fejlesztési eredményei: A tanulók átfogó képet kapnak a digitális világ veszélyeiről (álhírek, zaklatás, adatbiztonság), és megismerik azokat a módszereket, amellyel megvédhetik magukat ezekkel szemben.

6. Témakörhöz kapcsolódó, felhasználható források a pedagógusnak:

- Bene Viktória (2019): Ki lánkol a végén? Módszerek a biztonságos internethasználat fejlesztésére. Módszerek a biztonságos internethasználat fejlesztésére. In. Hulyák-Tomesz Tímea (szerk.): Generációs kérdések a kommunikációs készségfejlesztésben. Budapest, Hungarovox Kiadó 90-103. oldal (194 oldal)
- Bene Viktória – Fegyverneki Gergő (2017): Hogyan tanítsuk tréningen és tanórán az etikus mobilhasználatot? In. (Aknai Dóra Orsolya – dr. Fehér Péter szerk.): Mobil – világ – iskola. Válogatott tanulmányok az I. Mobil eszközök az oktatásban konferenciáról. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó 192-199. oldal Elérhetőség: <https://mek.oszk.hu/18300/18338/18338.pdf> Utolsó letöltés: 2019. 08. 20. (272 oldal)
- Fegyverneki Gergő (2017): A kaméleon-pedagógus így csinálja 3 rész. Hogyan segítsünk az állandóan netező tanulóknak? Elérhetőség: <https://neteducatio.hu/a-kameleon-pedagogus-igy-csinolja-3-resz-hogy-segithetunk-az-allandoan-netezo-tanuloknak/> Utolsó letöltés: 2019. 08. 20.

7. Ajánlott irodalom/művészeti alkotás:

- A posztolás veszélyei című kisfilm Elérhetőség: <https://www.youtube.com/watch?v=5ha0E-oJrOw> Utolsó letöltés 2019. 08. 10.
- Az internetes zaklató (Cyberbully), angol krimi, 62 perc
- Facebookos buktatók című film Elérhetőség: <https://www.youtube.com/watch?v=iMKw76Z0jIQ> (54 perc) Utolsó letöltés 2019. 08. 10.
- Social network – A közösségi háló, amerikai életrajzi film, 120 perc

Időkeret	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/tanulói tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
25 perc	Plakátkészítés	<p>A tanár csoportokat alakít. Minden csoport kap egy-egy témát, amiről szórakoztató és/vagy tanulságos és informatív/ elgondolkodtató képregényt vagy gondolattérképet kell készítsenek a tanulók.</p> <p>Fontos, hogy legyen valamilyen informatív, tanító jellege az elkészített képregényeknek, ezért hívjuk fel a tanulók figyelmét az alábbi alapvető oldalra, ahol megbízható forrásokat találhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.saferinternet.hu/ • http://www.mydip.xyz/ • https://alhirvadasz.hu/ • https://www.monguforteen.com/hu/ <p>Próbáljunk legalább csoportonként egy-egy digitális eszközt és internetkapcsolatot biztosítani a tanulóknak, akár teremcserével az informatikateremben.</p> <p>Lehetséges témák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A biztonságos jelszó • Adatbiztonság • Kamuprofilok • Álhírek • Digitális kommunikáció és személyes kommunikáció: érteni és félreérteni • Elektronikus zaklatás (cyberbullying) • Hogyan léphetünk fel tisztességesen a zaklatókkal szemben? • Netikett – online viselkedéskultúra	Csoportmunka	<p>Csomagolópapír, filctoll</p> <p>Amennyiben rendelkezésre állnak digitális eszközök és internet, használhatjuk a https://www.storyboardthat.com/hu képregényszerkesztő oldalt is.</p> <p>Gondolattérképes oldalak: https://coggle.it/ https://www.mindmeister.com/</p> <p>Ezeket az online alkalmazásokat érdemes egy megelőző foglalkozáson megismertetni a tanulókkal.</p>

15 perc	Közös megbeszélés	<p>A tanulók bemutatják plakátjaikat, ismertetik témájukat, a munkamegosztást, bemutatják képregényüket és ennek segítségével megpróbálják osztálytársaiknak megtanítani a legfontosabb tudnivalókat.</p> <p>A fontos tanári reflexióról, kiegészítésről a táblára írjunk fel kulcsszavakat.</p> <p>Nem fontos mindent elmondani a tanárnak természetesen. Egy-egy témára később külön foglalkozást is fel lehet fűzni. Itt a lényegyet emelje ki a tanár!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biztonságos jelszó: minimum 11 betűből áll, tartalmaz kis és nagy betűket, számokat és speciális karaktereket is (pl.: & @ _ *). Akár értelmetlen mondat is lehet a jelszó. Fontos, hogy mindenhova más jelszavunk legyen. Ezeket időnként (3 hónap) cseréljük. Fontos, hogy olyan helyre írjuk fel, amit más nem talál meg. Ha ezt mindet nem is tartjuk be a gyakorlatban, fontos, hogy ne adjunk könnyen kitalálható jelszavakat (pl. nevünk, születési dátumunk), és semmi esetre se adjuk ki senkinek semmilyen körülmények között a jelszavainkat, mert visszaélhetnek vele. A legtöbb regisztrációkor láthatjuk jelszavaink erősségét. • Adatbiztonság: adataink fontos információk, ezeket védenünk kell. Nem kiabáljuk szét az utcán, így az interneten sem szabad közzétenni, mert visszaélhetnek vele. Lakcímet, telefonszámot, bankszámlaszámot ne tegyük közé profilunkon, ha cseten kérik, akkor se adjuk ki. Regisztrációkor se adjuk meg a bankszámlaszámunkat. Ha fizetős oldalra szeretnénk regisztrálni, győződjünk meg arról, hogy megbízható-e az oldal. Kérjük egy tapasztaltabb segítségét. A PIN-kódot semmiképpen se adjuk meg. • Kamuprofilok: az interneten nem mindenki az, akinek mutatja magát. Bárki belebújhat bárki szerepébe. Ezt lehet valaki ártatlan csínynek szánja, de nem vicc, mert rosszindulatú emberek is behálózhatnak túlzott kedvességükkel (behálózás = grooming). Legyünk mindig óvatosak, ha valami szokatlan, furcsa feltűnik csetelés közben, még akkor is, ha ismerős a profilkép. Személyesen kérdezzünk rá az esetre	Frontális osztálymunka, közös megbeszélés tanári kiegészítéssel	Elkészített képregények
---------	--------------------------	--	---	-------------------------

az illetőnél. Meztelen, félmeztelen képet semmiképpen se küldjünk magunkról, bármennyire is szépen kéri, mert online szexuális zaklatás (online sexual harassment) áldozatai lehetünk. Az is lehet, hogy a mi arcképünkkel élnek vissza. Ez esetben küldhetünk üzenetet az illetőnek, hogy fejezze be, értesíthetjük ismerőseinket, hogy nem mi vagyunk azok, illetve jelentsük a profilt.

- **Álhírek:** Az internet, különösen a közösségi média fejlődésével egyre több megtévesztő, álhírrrel találkozunk. Ezek téves, fals információk, amelyek félrevezethetik a felhasználókat. A híreket részben szándékosan torzítják, manipulálják. Ennek lehet marketinges vagy politikai célja, kattintásszám növelése), de alapból megbízható híroldalak is átvehetnek akaratauk ellenére álhíreket. A címek önmagukban nem mondanak semmi, ezek alapján ne alkossunk véleményt, mert szándékosan túlzók, kíváncsiságot keltőek. Mindig olvassuk el a cikket is. Használjuk a józan eszünket: mérlegeljünk, hogy vajon tényleg igaz-e a hír. Fontos a forráskritika: nézzünk utána az adott szövegnek több oldalon is, informáljuk le a cikk íróját, hogy megbízható-e, nézzük meg a honlap alján a szerkesztőségi adatokat az impresszumban, ha nem tudunk dönteni, kérdezzünk meg egy szakértőt. Az álhírek mellett áltudományos dolgok is terjednek (pl. lapos a Föld). Ilyenek az összeesküvés-elméletek is (konteó, vagyis konspirációs teória).
- **Digitális és személyes kommunikáció:** A személyes kommunikáció nagy előnye, hogy szemtől szembe beszélgethetünk, látjuk egymás érzéseit, azonnal vissza tudunk jelezni, tisztázni félreértéseket. A körülöttünk lévő környezet (kontextus) is segíti értelmezni a kommunikációt. A digitális kommunikáció akkor jó, ha nincs lehetőség személyes találkozóra, gyorsan meg kell valamit beszélni (ez lehet e-mail, messenger, videochat, viber). Nincs mindig szemkontaktus, nehezebb egymásra hangolódni, arckifejezéseinket emotikonokkal (digitális hangulatjelek) helyettesítjük. Hiányzik a kontextus, ezért történhetnek félreértések. Ha online vagyunk, a nap 24 órájában üzeni tudnak nekünk, ez frusztráló is lehet. Ügyeljünk arra, hogy a digitális kommunikáció csak kiegészítse a személyes, valódi kommunikációt. Fontos, hogy amit nem tennénk meg, vagy nem mondanánk személyesen, az az interneten se

tegyük. Próbáljuk elkerülni a félreértéseket, vagy azonnal tisztázzuk, ha megtörtént.

- **Elektronikus zaklatás (cyberbullying):** Szemtől szemben internet nélkül is történhet zaklatás akár **szóban**, akár tetteben. Zaklatás = folyamatosan ismétlődő, ártó, bántó cselekedet. Fontos éles határt húzni a vicc, a sértés és a zaklatás között. Elektronikus zaklatás bárhol bármikor megtörténhet, iskolán kívül is a nap 24 órájában. Gyakran nem tudjuk, ki a zaklató, mert névtelen marad vagy álprofil mögé bújhat. Hiányzik a személyes kommunikációra jellemző metakommunikáció. Elektronikus eszközön keresztül éri utol áldozatát a zaklató. A zaklatás mindig bűncselekménynek számít.
- **Hogyan lépünk fel a zaklatóval szemben?**

A zaklatásnak több típusa van: kirekesztés, szitokszavak szórása, rágalmazás, fenyegetés, zsarolás, szexuális tartalmú. Ha ilyenekkel találkozunk a neten, kérjük meg a zaklatót, hogy azonnal fejezze be. Fejezzük be azonnal a kommunikációt, bizonyítékként mentjük le a képernyőképet, blokkoljuk, tiltsuk a zaklatót, és szólunk az esetről egy felnőttnek.

- **Netikett – online viselkedéskultúra:** Fontos tudni, hogy az online világban is be kell tartani bizonyos szabályokat. A netikett az internetes etikett. Amit nem tennénk meg a valóságban, azt a neten se tegyük meg. Ne bántunk meg szándékosan másokat. Feleslegesen ne posztoljunk. Posztolás előtt gondolkodjunk. Próbáljunk barátságosak és kedvesek lenni. Amit egyszer feltöltünk az internetre, az ott is marad. Próbáljuk jó dolgokra használni a netet.

5 perc	Közös megbeszélés	A tanár hangsúlyozza, baj esetén hova fordulhatnak a gyerekek segítségért: <ul style="list-style-type: none"> • megbízható pedagógus • iskolapszichológus • családsegítő • Kék Vonal: 116-111 (lelkisegély)	Frontális osztálymunka, közös megbeszélés	
--------	-------------------	--	---	--

10 PERCES kiemelhető blokk

Célcsoport/osztály: 8. évfolyam (2. óra)

Modul megnevezése: Digitális világ

Témakör megnevezése: Internetbiztonság

Órakeret/Időtartam: 10 perc

A plakátkészítést, ennek megbeszélését külön kiválaszthatjuk a fenti foglalkozástervezetből az érdeklődésre és a rendelkezésre álló idő szerint adaptálva.